Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-1039

(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Datum uitspraak	28 november 2024
Klacht van	De consument
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Beleidsvrijheid bank. De consument stelt dat de bank bij zijn aanvraag voor een roodstand-faciliteit geen nadere gegevens omtrent zijn financiële positie mocht aanvragen, omdat dit in strijd is met de wet. De bank had de aanvraag zonder meer moeten toewijzen. De bank betwist dit en doet een beroep op haar beleidsvrijheid. Naar het oordeel van de commissie handelt de bank niet in strijd met de wet door het opvragen van de nadere financiële gegevens. Ook acht de commissie het beleid van de bank op dit punt niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument en 3) het verweerschrift van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument houdt een bankrekening aan bij de bank.

2.2 Op 31 mei 2024 heeft de consument een aanvraag gedaan voor een roodstandfaciliteit ten bedrage van € 2.950,- op zijn bankrekening.

2.3 De bank heeft op 3 juni 2024 aanvullende informatie over de financiële positie van de consument opgevraagd.

2.4 Op 4 juni 2024 heeft de consument een klacht ingediend bij de bank, omdat hij van mening is dat de bank geen nadere documenten mag opvragen.

De klacht en vordering

2.5 De consument vordert dat de bank hem alsnog de roodstandfaciliteit toekent.

2.6 De consument legt hieraan ten grondslag dat de bank een roodstandfaciliteit van € 2.950,- automatisch moet toekennen. Dit volgt uit de Gedragscode Consumptief Krediet en artikel 113 van het Besluit Gedragstoezicht Financiële ondernemingen Wft (BGfo). Artikel 113 lid 3 BGfo bepaalt dat de verplichting om nadere informatie over de financiële positie van de consument in te winnen niet van toepassing is op aanbieders van krediet, voor zover zij krediet aanbieden in de vorm van een geoorloofde debetstand die binnen drie maanden dient te worden afgelost en niet hoger is dan het bedrag dat maandelijks op de rekening wordt gestort. Daarvan is hier sprake en er wordt maandelijks minimaal € 2.950,- aan huurinkomsten op de rekening gestort. De bank mag dan ook geen nader onderzoek verrichten naar het inkomen van de consument. Er hoeft geen sprake te zijn van bestendig inkomen en voor zover dit al zo zou zijn, dient de bank twee jaar aan maandelijkse huur-penningen als bestendig aan te merken.

Het verweer

2.7 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 Ter beoordeling staat of de bank nadere informatie over de financiële positie van de consument mocht opvragen bij het beoordelen van de aanvraag voor de roodstandfaciliteit. Naar het oordeel van de commissie mag de bank dit doen. Dit besluit zal hierna worden toegelicht.

Behandelbaarheid klacht

3.2 De bank voert aan dat de klacht niet-behandelbaar moet worden verklaard, omdat de consument klaagt over de weigering om de -al bestaande- dienstverlening uit te breiden en de bank niet in strijd handelt met de wet. Dat de bank van mening is dat zij niet in strijd handelt met de wet, maakt nog niet dat de klacht niet-behandelbaar moet worden verklaard. De consument heeft gesteld – en onderbouwd – dat de bank in strijd handelt met de wet, zodat de klacht behandelbaar is.

Juridisch kader

3.3 De commissie stelt voorop dat het de bank in beginsel vrijstaat om zelf te bepalen of en onder welke voorwaarden zij een overeenkomst wil sluiten.

De bank heeft namelijk contracts- en beleidsvrijheid. Dat is alleen anders als het gebruik van die vrijheden in strijd is met de wet, misbruik van bevoegdheid oplevert of in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

3.4 Op grond van artikel 4:34 lid 1 Wet op het financieel toezicht (Wft) dient de bank voorafgaand aan het sluiten van een overeenkomst informatie in te winnen over de financiële positie van de consument, ter voorkoming van overkreditering. In het tweede lid wordt bepaald dat de bank geen kredietovereenkomst aangaat, indien dit met het oog op overkreditering van de consument onverantwoord is. Deze regeling is verder uitgewerkt in (onder meer) artikel 113 BGfo. Artikel 4:34 Wft en artikel 113 BGfo bepalen niet tot welk onderzoek de aanbieder van een krediet is gehouden. Dit is nader uitgewerkt in de (ten tijde van de aanvraag geldende) Gedragscode Consumptief Krediet 2021.

Inhoudelijke beoordeling

3.5 De consument stelt onder meer dat de bank strengere normen hanteert dan de Gedragscode Consumptief Krediet 2021. In het addendum bij de gedragscode staat echter het volgende: *"De Gedragscode Consumptief Krediet biedt de minimum uitgangspunten voor verantwoorde kredietverlening. Kredietaanbieders blijven zelf verantwoordelijk voor verantwoorde kredietverlening. Kredietaanbieders kunnen altijd een 'strenger' beleid voeren".* Voor zover de bank al strengere normen hanteert dan de gedragscode, mag zij dit op basis van diezelfde gedragscode dus doen.

3.6 De consument doet daarnaast een beroep op artikel 113 lid 3 BGfo. De bank voert als verweer aan dat de BGfo geen verplichting voor de bank schept om de consument een krediet te verstrekken. Het behoort tot de beleidsvrijheid van de bank om nader informatie op te vragen bij het verstrekken van een roodstandfaciliteit. De bank heeft toegelicht dat zij huurinkomsten niet als bestendig inkomen meeweegt, (onder meer) omdat tegenover huurinkomsten ook kosten kunnen staan die niet altijd inzichtelijk zijn voor de bank (zoals bijvoorbeeld hypotheeklasten). Omdat er verder geen inkomen op de rekening binnenkomt, diende de bank nader onderzoek te verrichten om te kunnen toetsen of sprake is van overkreditering, aldus de bank.

3.7 Dit verweer slaagt. Uit artikel 113 lid 3 BGfo kan hooguit worden opgemaakt dat de bank niet verplicht is om nader onderzoek te verrichten naar de financiële positie van de consument. Dit artikel schept geen verplichting voor de bank om zonder meer een krediet te verstrekken aan de consument. De eis van de bank dat er sprake moet zijn van een bestendig inkomen acht de commissie ook niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Het is immers ook in het belang van de consument om te voorkomen dat hij een krediet afsluit, dat hij in de toekomst niet meer kan betalen. Dat de bank de huurinkomsten niet als bestendig inkomen aanmerkt acht de commissie – gezien de toelichting van de bank – ook niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Het voorgaande leidt ertoe dat de vordering wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Wet op het financieel toezicht

Artikel 4:34

1. Voor de totstandkoming van een overeenkomst inzake krediet, of een belangrijke verhoging van de kredietlimiet, dan wel de som van de bedragen die op grond van een bestaande overeenkomst inzake krediet aan de consument ter beschikking zijn gesteld, wint een aanbieder van krediet in het belang van de consument informatie in over diens financiële positie en beoordeelt hij, ter voorkoming van overkreditering van de consument, of het aangaan van de overeenkomst onderscheidenlijk de belangrijke verhoging verantwoord is.
2. De aanbieder gaat geen overeenkomst inzake krediet aan met een consument en gaat niet over tot een belangrijke verhoging van de kredietlimiet of de som van de bedragen die op grond van een bestaande kredietovereenkomst aan de consument ter beschikking zijn gesteld indien dit, met het oog op overkreditering van de consument, onverantwoord is.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot het eerste en tweede lid.

Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft

Artikel 113

1. Een aanbieder van krediet gaat met een consument geen overeenkomst inzake krediet aan waarvan het totale kredietbedrag meer dan € 1000 bedraagt, indien hij niet beschikt over voldoende schriftelijke of op een andere duurzame drager vastgelegde informatie aangaande de financiële positie van de consument om, ter voorkoming van overkreditering, te kunnen beoordelen of het aangaan van de overeenkomst verantwoord is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op aanbieders van krediet voorzover zij krediet aanbieden tegen onderpand van effecten als bedoeld in onderdeel a, dan wel onderdeel b van de definitie van effect in artikel 1:1 van de wet, die tot zekerheid dienen voor de terugbetaling van het krediet aan een consument die reeds op het moment van aangaan van de overeenkomst inzake krediet bezitter is van de te verpanden effecten als bedoeld in onderdeel a, dan wel onderdeel b van de definitie van effect in artikel 1:1 van de wet, van welk krediet het totale kredietbedrag gedurende de looptijd van de overeenkomst inzake het krediet niet hoger is dan zeventig procent van de waarde van de te verpanden effecten, indien het effecten betreffen als bedoeld in onderdeel a van de definitie van effect in artikel 1:1 van de wet, dan wel niet hoger is dan tachtig procent van de waarde van de te verpanden effecten, indien het effecten betreffen als bedoeld in onderdeel b van de definitie van effect in artikel 1:1 van de wet, en:

1°.die effecten als bedoeld in onderdeel a, dan wel onderdeel b van de definitie van effect in artikel 1:1 van de wet, zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt; of

2°.de waarde van die effecten als bedoeld in onderdeel a, dan wel onderdeel b van de definitie van effect in artikel 1:1 van de wet, door middel van een openbare prijsaanduiding voor een ieder kenbaar is.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op aanbieders van krediet voor zover zij krediet aanbieden in de vorm van een geoorloofde debetstand die binnen drie maanden dient te worden afgelost en die niet hoger is dan het bedrag dat maandelijks op de rekening wordt gestort.